

Rondetafelgesprek

Evidence based practice voor betere ambulancezorg

Meer aandacht voor evidence based practice. Dat is wat aankomende ambulancezorgprofessionals, die met ingang van dit jaar starten aan een opleiding op de Academie voor Ambulancezorg, gaan ervaren. Dat heeft alles te maken met het nieuwe onderwijsprogramma 'Onderzoekend vermogen en praktijkonderzoek', waarvoor de Academie voor Ambulancezorg en het Lectoraat Acute Intensieve Zorg van de HAN de handen ineen sloegen.

Deelnemers aan het rondetafelgesprek, van links naar rechts:

Sivera Berben, Associate Professor Critical an Emergency Care, HAN

Lilian Vloet, Lector Acute Intensieve zorg/ Professor Critical an Emergency Care, HAN

Joyce Pitlo, Docent, Academie voor Ambulancezorg

Martijn Forrer, Manager Opleidingen, Academie voor Ambulancezorg

Rianne van Boekel, Assistant Professor/ Senior researcher, HAN

Krista Peeters, Adviseur Onderwijs en Kwaliteit, Academie voor Ambulancezorg

Mark-Jan Videler, Programmaleider, Academie voor Ambulancezorg

Paul Daenen, Hoofd Opleidingsbureau, Academie voor Ambulancezorg

Evidence based practice is het uitgangspunt in dit nieuwe onderwijsprogramma. Waarom was het voor de Academie zo belangrijk hierin samen te werken met het Lectoraat?

Martijn: "Hoewel er binnen de Academie al aandacht was voor het onderzoekend vermogen van onze professionals in opleiding (PIO's), zochten we naar meer verdieping binnen dit thema. Voor het Lectoraat Acute Intensieve Zorg van de HAN is onderzoek dagelijkse kost, dus het leek ons niet meer dan logisch om de samenwerking met hen aan te gaan. Het resultaat is een fantastisch onderwijsprogramma met veel aandacht voor onderzoeksvaardigheden en praktijkonderzoek."

Lilian: "Als Lectoraat is ons doel onder meer om zorgonderwijs en beroepspraktijk met behulp van onderzoek te verbeteren. We kwamen dan ook al geregeld in aanraking met professionals uit het werkveld, zoals docenten van de Academie en mensen die bij verschillende Regionale Ambulancevoorzieningen (RAV's) werkzaam zijn. We werkten soms ook al samen met ambulanceprofessionals. Zo deden we vanuit het Lectoraat recentelijk onderzoek naar besluitvorming bij bewustzijnsverlies ter

plaats. Om daar goed antwoord op te kunnen krijgen, was de input van ambulancezorgprofessionals nodig. Er was dus al op meerdere vlakken sprake van een zekere kruisbestuiving."

Wie is wie in het rondetafelgesprek

Martijn Forrer, manager opleidingen bij de Academie voor Ambulancezorg

Lilian Vloet, lector acute intensieve zorg bij de HAN

Sivera Berben, associate lector acute intensieve zorg bij de HAN

Rianne van Boekel, senior onderzoeker bij de HAN

Krista Peeters, adviseur onderwijs & kwaliteit bij de Academie voor Ambulancezorg

Mark-Jan Videler, programmaleider bij de Academie voor Ambulancezorg

Joyce Pitlo, docent/ontwikkelaar voor het meldkameronderwijs bij de Academie voor Ambulancezorg

Sivera: "Ook maakten we in opdracht van Ambulancezorg Nederland de Onderzoeksagenda Ambulancezorg, onder meer om focus te krijgen op onderzoek naar thema's waar binnen de ambulancezorg behoefte aan is en om te kijken hoe je onderzoeksresultaten kunt gebruiken om de ambulancezorg te verbeteren. De samenwerking met de Academie is daar weer een mooi gevolg van. Het fijne is: we weten wat er speelt, spreken dezelfde taal. We zullen de thema's uit de onderzoeksagenda ook zeker terug laten komen in de lessen."

Wat wordt zoal meegenomen uit de Landelijke Onderzoeksagenda?

Lilian: "Eigenlijk alles. We willen PIO's vooral uitdagen om na te gaan wat er in hun eigen RAV speelt en of er punten in de agenda staan die ze herkennen. Denk aan de indeling van hoog- en laagcomplex zorg, maar ook aan het mobiele zorgconsult. Kortom: praktische zaken die als inspiratie kunnen dienen voor nieuwe onderzoeksvragen. Het interessante aan de Landelijke Onderzoeksagenda is dat deze continu aan verandering onderhevig is, dus dat geldt ook voor de onderzoeksvragen. Waar zes jaar geleden bijvoorbeeld nog veel aandacht was voor ziektegebonden thema's als reanimatie, ligt de focus nu meer op organisatorische kwesties."

Joyce: "Ik merk ook dat er meer aandacht komt voor meldkameronderwerpen. Als docent probeer ik wel te voorkomen dat de opdrachten van PIO's alléén maar over de geijkte dingen

gaan, bijvoorbeeld het wel of niet dragen van een uniform. Ik hoop mensen te stimuleren om juist over inhoudelijke zaken na te denken, bijvoorbeeld de instructies die gegeven worden. Daar zit namelijk best veel verschil in. Waarom geeft de ene meldkamer een ander advies over verstikking dan de andere meldkamer? Is de richtlijn nog wel zo actueel? Zulke kwesties lenen zich prima voor onderzoek."

Rianne: "We willen PIO's ook meegeven dat onderzoek niet moeilijk hoeft te zijn of jarenlang duurt. Juist in hun dagelijkse beroepsvoering kunnen ambulancezorgprofessionals ermee aan de slag."

Lilian: "We proberen het met z'n allen leuk en praktisch te maken."

Krista: "Al is onderzoek natuurlijk niet het meest sexy thema."

Rianne: "Gelukkig krijgen we mensen meestal wel enthousiast."

Lilian: "We zijn erop voorbereid dat mensen dit niet het meest aantrekkelijke deel van de opleiding vinden. Daarom proberen we ze te prikkelen met voorbeelden uit de praktijk én waartoe het kan leiden. Dus geen onderzoek omdat het 'moet', maar omdat het leidt tot betere ambulancezorg."

Hoe gaat de samenwerking er in de praktijk uit zien?

Mark-Jan: "De voorbereiding is volledig in samenspraak gegaan – we zijn nu bezig met het finetunen van de plannen. De uiteindelijke uitvoering van het onderwijsprogramma ligt bij het Lectoraat, maar de docenten van de Academie participeren daar ook in. Het laatste wat we namelijk willen, is verzuim-

Academie voor Ambulancezorg en het Lectoraat Acute Intensieve Zorg van de HAN slaan de handen ineen met het nieuwe onderwijsprogramma 'Onderzoekend vermogen en praktijkonderzoek'.

ling binnen ons eigen onderwijs. Deze samenwerking is echt een co-creatie – met de expertise daar waar het hoort.”

Rianne: “Het Lectoraat komt tijdens de onderwijsdagen naar de Academie en zorgt dat het onderwijs eruit ziet zoals de PIO's van de Academie gewend zijn. Het thema Onderzoek bestaat uit twee opleidingsdagen. Daarbij horen opdrachten, die uiteindelijk tot een onderzoeksproduct leiden.”

Lilian: “Een ander, belangrijk onderdeel van dit programma is het principe ‘train de trainer’. Dat betekent dat een deel van de kennis van het Lectoraat wordt overgedragen aan docenten van de Academie, zodat zij uiteindelijk ook een rol gaan spelen in de uitvoering van deze leerlijn.”

Martijn: “We willen de masteropgeleide mensen in de sector ook de kans geven zich aan te melden als beoordelaar van de opgeleverde producten – dat neemt in de toekomst ook wat werkdruk weg bij het Lectoraat. Daarmee krijgt dit programma een echt ‘voor-en-door’ karakter.”

Mark-Jan: “Ik denk dat docenten van de Academie echt iets kunnen leren van deze samenwerking. Nu zijn de ervaringen op onderzoeksvlak nog wisselend. Zo sprak ik laatst een docent die een praktijkopdracht moest nakijken en dat lastig vond. Andere docenten hebben meer ervaring met het doen van onderzoek. Ik denk dat je elkaar daarin gaat meenemen en een constantere, uniforme meetlat krijgt.”

Een ander doel van het onderwijsprogramma is het bouwen

van een databank met alle kennis die door PIO's wordt opgedaan. Waarom is dat belangrijk?

Sivera: “Het zou mooi zijn als onderzoeksresultaten met collega's in het werkveld gedeeld kunnen worden. Ook omdat het kan leiden tot een nieuwe werkwijze. Dat geldt waarschijnlijk niet voor ieder klein onderzoek, maar het is misschien wel de basis voor iets groters. Daarbij is de databank een naslagwerk van kennis die tijdens de opleiding door PIO's wordt opgedaan. Zo voorkomen we dat latere PIO's het wiel opnieuw moeten uitvinden of dat er tig keer onderzoek wordt gedaan naar hetzelfde onderwerp – maar de informatie kan dus wel als bron dienen.”

Lilian: “Nu laten we de PIO's bestaande literatuur onderzoeken, maar op de lange termijn hebben we andere ambities. Het kan bijvoorbeeld zijn dat meerdere PIO's dezelfde vraag hebben, dit in hun eigen RAV willen uitzoeken en er in groepsverband een groot onderzoek wordt opgezet. Dan ziet zo'n databank er alweer anders uit. Die verzameling van gegevens kan immers in een groter onderzoek geanalyseerd of gebruikt worden. Voor nu is dat echter nog toekomstmuziek.”

Sivera: “Overigens plaatsen we wel de kanttekening dat de praktijk razendsnel verandert. Iets wat nu actueel is, kan over twee jaar achterhaald zijn. Ook daarom is het belangrijk om dat onderzoekende vermogen te ontwikkelen en literatuur bij te houden: je hebt het als professional echt nodig om in de toekomst zorg te kunnen leveren.”

Hoe reageren de PIO's zelf?

Krista: “Het gaat om nieuwe PIO's, dus zij weten niet hoe de situatie voorheen was. De verschillende RAV's reageren heel positief: ze zijn blij dat we met elkaar een basis kunnen leggen voor PIO's die kritischer worden ten aanzien van hun werk. Ook onze eigen docenten zijn enthousiast, blij dat ze het onderzoeksgedeelte niet meer alleen hoeven te doen. Ze kijken er ook naar uit om zich op dat vlak te ontwikkelen. Dat enthousiasme is denk ik terecht: het gaat namelijk écht om betekenisvol onderzoek. Het is niet meer zoals vroeger, waarbij je ontzettend veel tijd in een onderwerp stopte waar vervolgens niemand naar keek. Dit onderzoek heeft nut, meerwaarde en draagt bij aan een groter geheel.”

Joyce: “Het wordt ook op een hele toegankelijke manier gepresenteerd, in de vorm van een poster – wat je ook vaak ziet bij congressen en symposia. Hoe leuk is het als je zo'n poster vervolgens in je eigen werkomgeving kunt presenteren? Dat is echt iets om trots op te zijn – en ik denk dat het veel meer effect binnen een RAV gaat hebben dan een geschreven papiertje.”

Lilian: “Wat ik mooi vind aan deze samenwerking, is dat we het echt samen doen. Het is niet dat de Academie ons een opdracht heeft gegeven, we vullen het programma gezamenlijk in. Het gaat ook verder dan alleen onderwijs: het draait om de hele onderzoekscultuur in het veld, en hoe je daarmee de kwaliteit van patiëntenzorg kunt verbeteren.”

Martijn: “Als je kijkt naar andere samenwerkingsvormen van de Academie, bijvoorbeeld met de Politieacademie Apeldoorn, zijn die ook voor een hoger doel. Het is geen kwestie van een lesje draaien, maar zorgen dat we elkaar in de praktijk beter begrijpen.”

Krista: “Het overstijgt het leertraject, je legt een basis voor later. En uiteindelijk is het allemaal om betere ambulancezorg te kunnen bieden.”

